

Центральноукраїнський державний
університет імені
Володимира Винниченка

Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка
Центр українсько-європейського наукового співробітництва

Всеукраїнське науково-педагогічне
підвищення кваліфікації

ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ВИКЛАДАЧА В КОНТЕКСТІ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ЗВО

6 липня – 16 серпня 2026 року

Львів – Торунь
Liha-Pres
2026

УДК [378.091.12:005.963]:[378:005.6](062.552)

П 84

Організаційний комітет:

Євген Соболев – доктор юридичних наук, професор, ректор Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка;

Тетяна Бабенко – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри освітніх наук Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка;

Ростислав Ляшенко – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри освітніх наук Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка;

Олександр Черненко – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри освітніх наук Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

Професійний розвиток викладача в контексті підвищення якості діяльності ЗВО : матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації, 6 липня – 16 серпня 2026 року. – Львів – Торунь : Liha-Pres, 2026. – 108 с.

ISBN 978-966-397-657-0

У збірнику представлено матеріали всеукраїнського науково-педагогічного підвищення кваліфікації «Професійний розвиток викладача в контексті підвищення якості діяльності ЗВО» (6 липня – 16 серпня 2026 року).

УДК [378.091.12:005.963]:[378:005.6](062.552)

© Центральноукраїнський державний університет імені Володимира Винниченка, 2026

© Центр українсько-європейського наукового співробітництва, 2026

ISBN 978-966-397-657-0

© Українсько-польське наукове видавництво «Liha-Pres», 2026

ЗМІСТ

Teacher professional development in the context of improving the quality of higher educational institutions Bobko V. V.	6
Якість юридичної освіти: основні фактори та тенденції вдосконалення Бобровник С. В.	9
Баланс дисципліни та свободи самовираження на заняттях естрадного вокального ансамблю Венгерак А. В.	13
Формування інклюзивної компетентності викладача закладу вищої освіти як чинник підготовки майбутніх фахівців спеціальної освіти Гаяш О. В.	17
Вища освіта у добу глобалізації: особливості японського досвіду (на прикладі проєкту «Суперглобальний університет» (SGU)) Грикун Ю. О.	21
Особливості викладання навчальної дисципліни «Клінічна фармакологія з основами токсикології» як етап вдосконалення медсестринської освіти на рівні бакалавра Губіна Н. В.	27
Сучасні технічні вимоги до машин та електроустаткування засобів малої механізації Гузенко В. В., Міленін Д. М.	30
Ефективність різних видів усного коригувального зворотного зв'язку у процесі вивчення іноземної мови Заплітний В. І.	33
Навчання іншомовної онлайн-взаємодії у ЗВО: орієнтири CEFR Companion Volume та методичні завдання викладача Іщенко А. А.	37
Універсальний дизайн освітнього середовища у вищій освіті: внесок викладачів Кляп М. І.	41
Поєднання клінічної практики та викладацької діяльності як чинник забезпечення якості підготовки майбутніх лікарів Козинська І. А.	45

Запровадження означених вище вимог створить необхідні умови для якісної підготовки правника, здатного на високому професійному рівні забезпечити реалізацію принципу верховенства права та гарантувати реалізацію і захист основних прав і свобод людини.

Література:

1. Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022–2032 р.р., затверджена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 23.02.2022 р. № 286-р. *Офіційний вісник України* від 29.04.22р. 2022. №33 стор. 280, стаття 1803.

2. Концепція розвитку юридичної освіти. URL: http://kno.rada.gov.ua/news/main_news/75465.html/

3. Керноз Н. Є., Стеченко К. Л. Підготовка правників в Україні: проблеми та перспективи вдосконалення. *Електронне наукове видання Аналітично-порівняльне правознавство*. 2021. С. 9–14.

4. Серединко А. С. Модернізація вищої юридичної освіти в Україні: виклики та перспективи. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2025. № 2. С. 555–559.

5. Тернавська В. М. Сучасні тенденції реформування вищої юридичної освіти в Україні (конституційно-правовий аспект). *Нове українське право*. 2022. Вип. С. 142–148.

БАЛАНС ДИСЦИПЛІНИ ТА СВОБОДИ САМОВИРАЖЕННЯ НА ЗАНЯТТЯХ ЕСТРАДНОГО ВОКАЛЬНОГО АНСАМБЛЮ

Венгерак А. В.

*викладач кафедри академічного та естрадного вокалу
факультету музичного мистецтва і хореографії
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
м. Київ, Україна*

У сучасній вищій мистецькій освіті великого значення набуває проблема поєднання високої технічної вимогливості й одночасно творчої свободи, дисципліни та вільного самовираження студентів. Особливо актуальною дана проблема постає в ході занять естрадного вокального ансамблю, де кожен учасник прагне до індивідуального самовираження, водночас залишаючись частиною єдиного художнього цілого. Відповідно, на цих заняттях необхідно досягати якісного

колективного виконання й одночасно створювати умови для індивідуального самовираження кожного учасника.

Практика свідчить, що надмірна регламентація занять може призвести до скутості, втрати емоційності та зниження мотивації студентів. Натомість як абсолютна свобода без чітких вимог призводить до дисбалансу ансамблевої злагодженості, ритмічної й інтонаційної нестійкості та інших негативних явищ. Власне тому проблема оптимального співвідношення дисципліни та свободи самовираження на заняттях естрадного вокального ансамблю є однією з ключових у сучасній вокальній педагогіці та викликає нагальну потребу в пошуку педагогічних стратегій гармонізації обох із зазначених складових. Актуальність даної проблеми посилює недостатня її розробленість у науковій літературі, що вказує на потребу в її теоретичному осмисленні та методичному узагальненні.

Загальновідомо, що мистецтво ансамблевого виконавства базується на поєднанні індивідуальної та колективної форм роботи. Однак специфікою естрадного вокального ансамблю є те, що індивідуальність співака має не лише яскраво проявлятися, але й бути насамперед частиною виразного спільного виконання. Отже співакам-ансамблістам важливо дбати не лише про розвиток вокальних навичок, пошук власного індивідуального тембру, артистизму, але й розвивати вміння слухати інших учасників, здатність до невербальної сценічної комунікації, вміння працювати в команді, створюючи спільний творчий продукт. «Ансамблевий спів – складний і багатогранний вид музичного виконавського мистецтва. Опанування ним вимагає від співака наполегливої кропіткої праці, самовідданості, відповідальності, емпатії, самовиховання, вміння працювати як самотійно, так і в команді» – наголошують О. Заверуха та Т. Чернета [1, с. 64]. Зазначене вказує, що учасники естрадного вокального колективу мають докладати значних зусиль з організації самотійної та навчальної творчо-вокальної роботи, а також бути відповідальними та дисциплінованими.

Дисципліну як наукову категорію визначають багатогранною та важливою рисою особистості, яка визначається її здатністю до самоконтролю, самодисципліни, внутрішньої мотивації та постійного розвитку. В більшості робіт з психології наголошено, що саме дисципліна відіграє важливу роль у досягненні особистого та професійного успіху, а також у збереженні здоров'я та підтриманні гармонійних взаємин з іншими людьми. В педагогічному контексті дисципліна забезпечує передбачуваність, послідовність, впорядкованість і сталість навчального процесу.

Особистість з високим рівнем дисципліни, називають дисциплінованою. Дисциплінована особистість має більшу внутрішню

мотивацію, більшу здатність до саморозвитку, кращу організацію свого часу та впевненість у своїх діях. Нам близькою є думка Н. Пихтіної про те, що «дисциплінованість забезпечує організованість, підвищує працездатність, виховує відповідальність – якості, що необхідні особистості для колективної творчої діяльності» [2, с. 18]. Науковиця також наголошує на тісному зв'язку дисциплінованості з психологічними поняттями: дисципліна, відповідальність, організованість, самоконтроль, самодисципліна.

За нашим переконанням, дисципліна на заняттях естрадного вокального ансамблю виступає фундаментом навчального та творчого процесу, що охоплює сукупність правил, норм поведінки, внутрішньої самоорганізації співака. Вона виступає ключовим елементом у досягненні творчого результату та дозволяє сформувати в учасників ансамблю низку важливих життєвих навичок, серед яких: самоконтроль, працездатність, витривалість, цілеспрямованість, відповідальність, наполегливість, здатність до командної роботи тощо.

Зважаючи на зазначене, можна стверджувати, що у контексті роботи естрадного вокального ансамблю дисципліну слід розуміти не як систему заборон, а як усвідомлену організацію спільної творчої діяльності, яка забезпечує:

- пунктуальність і відповідальність учасників;
- дотримання репетиційного режиму;
- розвиток самоконтролю, відповідальності та концентрації;
- навички уважного слухання партнерів по співу;
- ритмічну синхронність та інтонаційну точність;
- єдність артикуляції, динаміки та сценічної поведінки тощо.

Саме дисципліна сприяє досягненню ансамблевої злагодженості, без якої неможливе художньо переконливе виконання.

Теоретичне обґрунтування балансу дисципліни та свободи самовираження на заняттях естрадного вокального ансамблю ґрунтується на наступних ключових положеннях:

1. Творчий процес потребує систематичності та цілеспрямованості, оскільки продуктивна творча діяльність є не лише результатом натхнення, а й наслідком тривалої, послідовної праці. Відсутність дисциплінованості призводить до фрагментарності творчих проявів і нездатності доводити розпочате до логічного завершення.

2. Дисципліна в контексті творчості набуває специфічного характеру: вона не обмежує, а структурує діяльність. Тож, дисципліна виступає не зовнішнім примусом, а внутрішньо прийнятою нормою організації творчого процесу.

3. Дисципліна передбачає розвиток механізмів саморегуляції, що включають планування діяльності, постановку цілей, контроль

і оцінювання результатів. Вона формує здатність працювати незалежно від ситуативного емоційного стану, що є важливою умовою професійного становлення у творчих видах діяльності, зокрема у вокально-ансамблевій.

Варто наголосити, що основою ефективної дисципліни є не страх покарання, а внутрішня мотивація, розуміння спільної творчої мети, а також повага до інших учасників і керівника. Саме керівник виступає своєрідним медіатором між вимогами дисципліни та потребою у творчій свободі учасників вокального ансамблю. Найбільш ефективним, на нашу думку, є обрання керівником демократичного стилю педагогічної взаємодії, де органічно поєднуються чіткість вимог, пояснення їх доцільності із відкритістю до творчих пропозицій студентів і спільного пошуку цікавих художніх рішень.

У Таблиці 1 наведено сфери панування дисципліни та свободи самовираження, які забезпечують баланс на заняттях естрадного вокального ансамблю.

Таблиця 1

**Баланс дисципліни й свободи самовираження на заняттях
естрадного вокального ансамблю**

БАЛАНС	
Дисципліна	Свобода самовираження
<ul style="list-style-type: none"> • Єдиний стрій (точне інтонування та однаковий підхід до чистоти звуку). • Ритмічна впевненість (спільна робота з мікрофонами та фонограмою без розсинхрону). • Ансамблевий слух (вміння чути інших краще, ніж власний голос). • Робоча етика (дотримання часу репетицій та завдань керівника). 	<ul style="list-style-type: none"> • Імпровізація (право на власний емоційний посыл у межах стилю). • Тембральна фарба (збереження унікального забарвлення голосу соліста всередині загального хору). • Артистизм (вільна міміка, рухи тіла та подача на сцені).

За нашим переконанням, для утримання балансу дисципліни та свободи самовираження під час занять естрадного вокального ансамблю доцільно використовувати наступні методи, що поєднують індивідуальність і співпрацю: колективне обговорення образної сфери творів, рефлексивне обговорення результатів репетиції, чергування сольних і ансамблевих епізодів, метод «керованої свободи» (коли

викладач визначає межі завдання, а студенти самостійно обирають спосіб емоційного та сценічного втілення), імпровізаційні вправи та інші.

Узагальнюючи, наголосимо, що дисципліна є необхідною умовою реалізації творчого потенціалу учасників естрадного вокального ансамблю, забезпечуючи гармонійне поєднання свободи самовираження та відповідальності за результат своєї діяльності. Вона виступає важливим чинником професійного зростання та творчої самореалізації студентів в обраній сфері. Баланс дисципліни та можливості до вільного творчого самовираження на заняттях естрадного вокального ансамблю створює сприятливі умови для ефективного творчого розвитку студентів.

Перспективи подальших досліджень вбачаються у розробці методик розвитку творчої автономії вокалістів у колективних формах естрадного музикування.

Література:

1. Заверуха О. Л., Чернета Т. О. Вокальний ансамбль : навч.-метод. посібник для студентів ЗВО. Корсунь-Шевченківський : ФОП Майдаченко І. С., 2022. 116 с.

2. Пихтіна Н. П. Категоріально-понятійна характеристика феномену дисциплінованості / недисциплінованості у дітей. URL: [https://www.sworldjournal.com/index.php/swj/article/view/swj06-04-001/703_\(дата_звернення_05.08.2026\)](https://www.sworldjournal.com/index.php/swj/article/view/swj06-04-001/703_(дата_звернення_05.08.2026)).

ФОРМУВАННЯ ІНКЛЮЗИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ЧИННИК ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СПЕЦІАЛЬНОЇ ОСВІТИ

Гаяш О. В.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри фізичної терапії, реабілітації,
спеціальної та інклюзивної освіти
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
м. Ужгород, Україна*

Реформування системи освіти України відповідно до європейських стандартів актуалізує питання забезпечення якісної підготовки педагогічних кадрів, здатних ефективно працювати в умовах інклюзивного